

Григорій Сковорода

(1722—1794)

*Світ ловив мене,
та не спіймав.*

Виконала учениця 21
групи
Мельничук Анна

Біографічні відомості

Григорій Савич Сковорода народився 3 грудня 1722 р. в с. Чорнухах Лубенського полку на Полтавщині, в сім'ї малоземельного козака.

В 1734-1753р.

З перервами навчався в
Києво-Могилянській
академії.

Протягом кількох років
юнак був співаком
придворної капели в
Петербурзі.

*Бери вершину і матимеш
середину.*

Залишивши капелу, Сковорода знову повернувся до навчання в академії, а в 1745р. З місією генерала Вишневського виїхав до Угорщини в м. Токай, де перебував до 1750р.

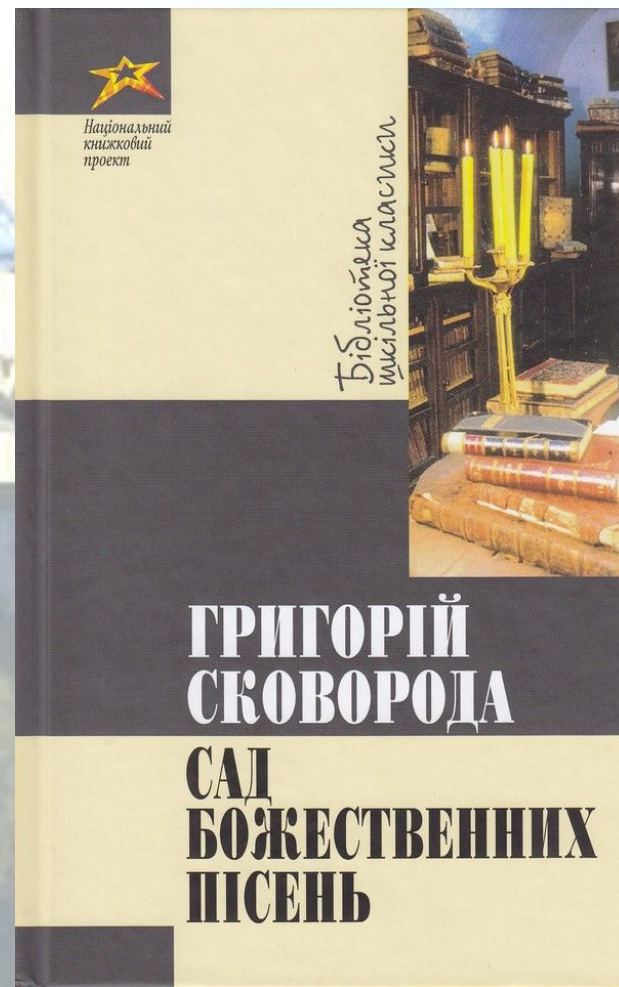
У 1751р. деякий час викладав поетку в Переяславській семінарії. У своєму курсі лекцій він пропагував думки, які суперечили офіційно-догматичному погляду на поезію.

Сковорода рішуче відкинув вимоги наставників семінарії дотримуватися існуючої традиції. Після цього йому довелося залишити семінарію, і він востаннє повернувся до академії. Як здібного вихованця митрополит Тиміфій Щербацький у 1753р. рекомендував його домашнім учителем сина багатого поміщика С. Томари. Не бажаючи терпіти образи в родині Томари, через рік Сковорода залишив це місце і здійснив подорож до Москви.

З видимого пізнавай невидиме.

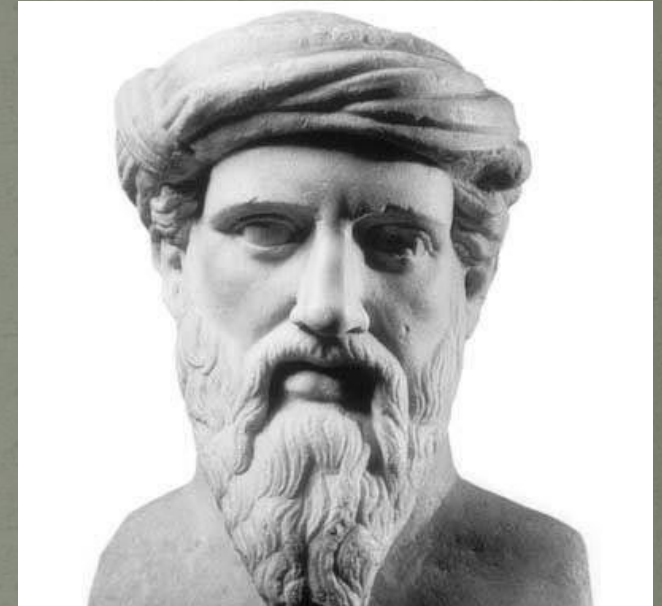
Майже рік він провів у Троїце - Сергієвській лаврі, поповнюючи свої знання в бібліотеці. Після повернення на Україну Сковорода знову посідає місце домашнього вчителя. На цей раз у маєтку С. Томари у селі Коврях він перебував до 1758р. Тут почалася його літературна творчість. У Коврях він написав перші вірші, згодом включені до збірника “Сад божественних пісень”.

Подальше життя письменника і філософа пов'язане з Слобожанщиною. Протягом кількох років Сковорода обіймав посаду викладача в Харківському колегіумі. У колегіумі Сковорода познайомився з учнем М. Ковалинським, з яким підтримував дружні зв'язки протягом усього життя.

*То навіть добре, що Діоген був
приречений на заслання: там він узявся
до філософії.*

У творах Сковороди є чимало
посилань на грецьких та
римських філософів. Найчастіше
він вкористовує висловлювання
з морально-етичних питань
предсиавників таких
філософських шкіл, як
піфагорійців, кініки, кіренаки,
стоїки.

*Всяка їжа і пиття смачні й корисні, але
треба знати час, місце і міру.*

Осмислюючи проблеми
і завдання своєї епохи,
український філософ
спиреться на надбання
людської думки
минулого, які він
вважає істинними.

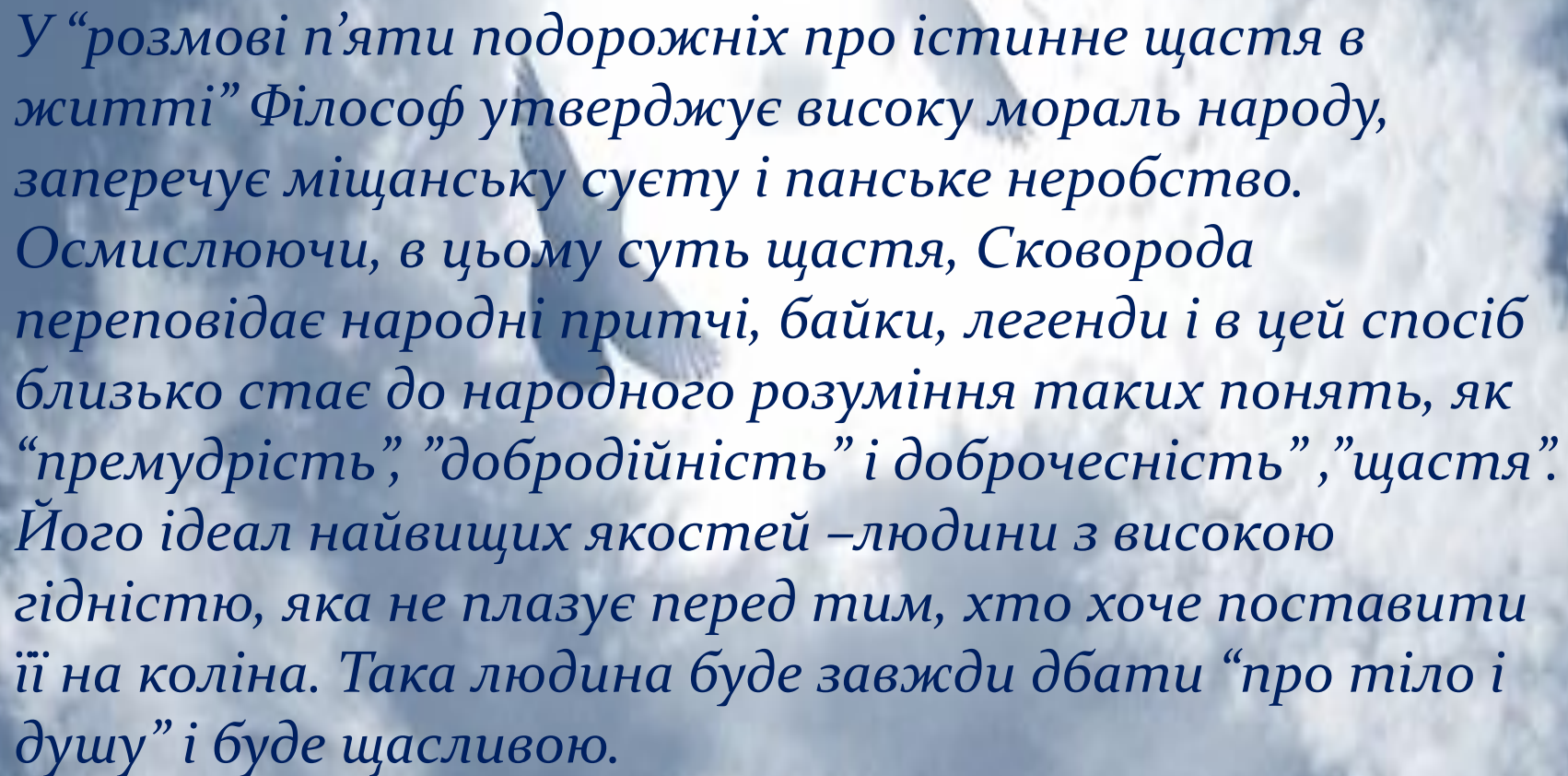
*Не все те недійсне, що недосяжне
дитячому розумові.*

Сковорода сприйняв
ідеали філософії
гуманізму і
просвітительства, віру у
всемогутність людського
розуму, в неминучість
торжества правди і
справедливості.

Онтологічною основою вчення Сковороди є концепція трьох світів:

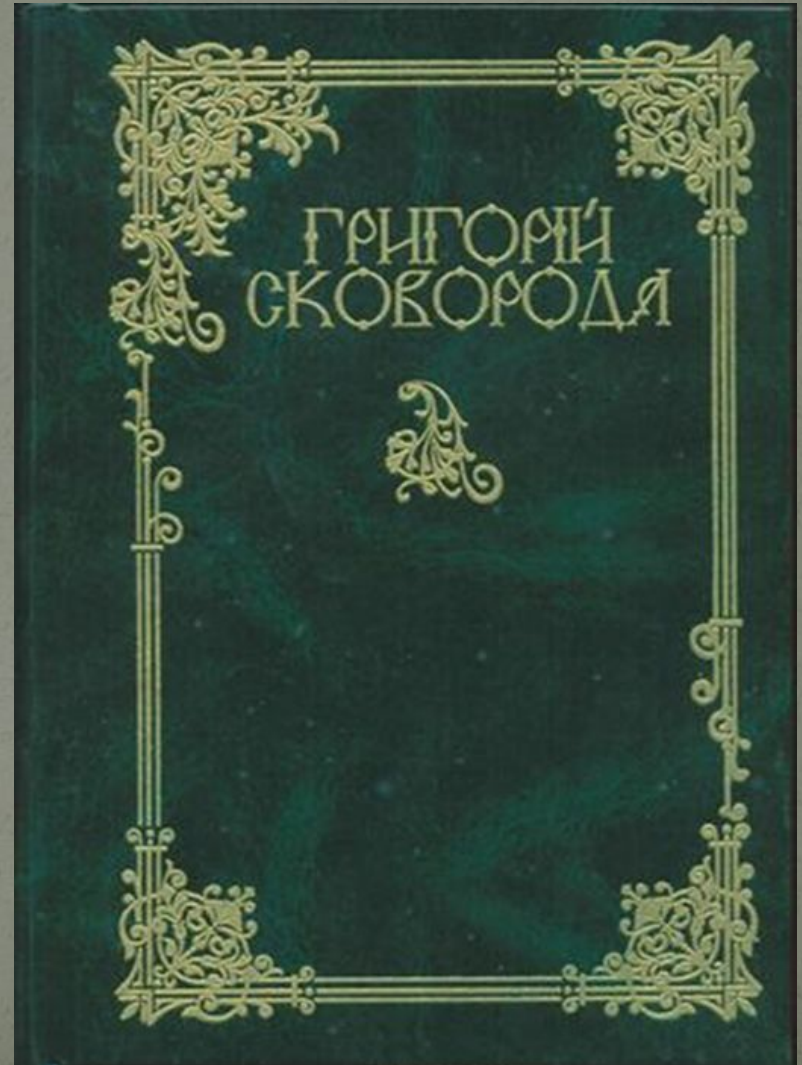

A white dove is shown in flight against a bright blue sky filled with soft, white clouds. The dove is positioned in the upper right quadrant of the image, with its wings spread wide, flying towards the left. The overall scene is peaceful and symbolic.

У “розмові п’яти подорожніх про істинне щастя в житті” Філософ утверджує високу мораль народу, заперечує міщанську суєту і панське неробство. Осмислюючи, в цьому суть щастя, Сковорода переповідає народні притчі, байки, легенди і в цей спосіб близько стає до народного розуміння таких понять, як “премудрість”, “добродійність” і добродієність”, “щастя”. Його ідеал найвищих якостей – людини з високою гідністю, яка не плазує перед тим, хто хоче поставити її на коліна. Така людина буде завжди дбати “про тіло і душу” і буде щасливою.

Любов виникає з любові; коли хочу щоб мене любили, я сам перший люблю.

Моральне значення законів природи він бачить в усвідомленні того, що видимість не становить сутності речей, а тільки спрямовує людську думку на пізнання внутрішнього їх начала.

Більше думай і тоді вирішуй.

Сковорода виступив як виразник етико-гуманістичних ідеалів людей праці. Його твори пройняті пафосом неприйняття несправедливої, ворожої людині соціальної дійсності, критикою вад панівних верств тогочасно суспільства, що позбавляло людину можливості утвердити себе у спорідненій праці, в якій Сковорода бачив єдиний засіб досягнення щастя. Його творча спадщина є актуальною і сьогодні.

